

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1100/2017 cu privire la aprobarea Listei de mențiuni de sănătate permise pentru înscrierea pe produsele alimentare, altele decât cele care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1100/2017 cu privire la aprobarea Listei de mențiuni de sănătate permise pentru înscrierea pe produsele alimentare, altele decât cele care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor (<i>în continuare - proiect</i>) a fost elaborat de Ministerul Sănătății în comun cu Agenția Națională pentru Sănătate Publică.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ Proiectul este elaborat în temeiul art. 6 din Legea nr.10/ 2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice și pct. 24 ² din Hotărârea Guvernului nr. 196/2011 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind mențiunile nutriționale și de sănătate înscrise pe produsele alimentare. Totodată, proiectul prevede armonizarea cadrului național cu legislația UE care rezultă din prevederile capitolului 12 „Siguranța alimentară, politici sanitare și fitosanitare”
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Proiectul are drept scop sporirea gradului de acces la informare și protecție a sănătății populației prin stabilirea mențiunilor de sănătate permise pentru a fi înscrise pe produsele alimentare și prevede actualizarea listei de mențiuni de sănătate pentru vitamine, acizi organici, glucide, săruri, acizi grași, biotine, microelemente, enzime etc., permise pentru a fi marcate de către producători și agenți economici pe produsele alimentare. Principală problemă care necesită intervenția constă în faptul că Lista de mențiuni de sănătate permise pentru înscrierea pe produsele alimentare, altele decât cele care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor – are un caracter perimat și nu reflectă modificările survenite la nivel UE. Mențiunile de sănătate sunt declarații utilizate la etichetarea, prezentarea sau publicitatea unui produs alimentar, care sugerează, indică sau implică o relație între acel aliment (sau unul dintre constituenții săi) și sănătatea umană. Rolul mențiunilor de sănătate pe eticheta unui produs alimentar este de a informa consumatorul despre efectele benefice pe care un nutrient, o substanță sau alimentul în sine le poate avea asupra sănătății organismului, în contextul unui consum normal și al unui stil de viață sănătos. La nivelul Uniunii Europene Regulamentul - cadru care stabilește normele privind utilizarea mențiunilor nutriționale și de sănătate la etichetarea, prezentarea și publicitatea alimentelor puse pe piață în Uniunea Europeană este reprezentat de Regulamentul (CE) nr. 1924/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 decembrie 2006 privind mențiunile nutriționale și de sănătate înscrise pe produsele alimentare (în continuare - Regulamentul (CE) nr. 1924/2006) . În conformitate cu articolul 13 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1924/2006, cadrul juridic de referință pentru implementare este reprezentat de Regulamentul (UE) nr. 432/2012 de stabilire a unei liste de mențiuni de sănătate permise, înscrise pe produsele alimentare, altele decât cele care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor. Este de menționat faptul că, această listă nu prevede mențiunile de sănătate care se referă la: - reducerea riscului de îmbolnăvire;

- dezvoltarea și sănătatea copiilor. Acestea sunt reglementate separat prin articolul 14, alin. (1) din Regulamentul (CE) nr. 1924/2006 și nu sunt incluse în lista generală de mențiuni de sănătate stabilite prin Regulamentul (UE) nr. 432/2012, ele fac obiectul unei proceduri speciale de autorizare și pot fi utilizate numai dacă sunt incluse pe o listă comunitară distinctă. Până la moment, această listă nu a fost elaborată dar se regăsesc în Registrul UE al mențiunilor nutriționale și de sănătate (<https://ec.europa.eu/food/food-feed-portal/screen/health-claims/eu-register>).

În Republica Moldova, cadrul normativ care stabilește norme privind mențiunile nutriționale și de sănătate înscrise pe produsele alimentare este reprezentat de Regulamentul sanitar privind mențiunile nutriționale și de sănătate înscrise pe produsele alimentare aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 196/2011.

În conformitate cu punctul 24¹ din Hotărârea Guvernului nr. 196/2011, Lista de mențiuni de sănătate permise pentru înscrierea pe produsele alimentare, altele decât cele care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor se aprobă de către Guvern.

În acest context întru implementarea Hotărârii Guvernului nr. 196/2011, în anul 2017 a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 1100/2017 cu privire la aprobarea Listei de mențiuni de sănătate permise pentru înscrierea pe produsele alimentare, altele decât cele care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor care transpune Regulamentul (UE) nr. 432/2012 al Comisiei din 16 mai 2012 de stabilire a unei liste de mențiuni de sănătate permise, înscrise pe produsele alimentare, altele decât cele care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor.

Totodată, punctul 24² din Hotărârea Guvernului nr. 196/2011 prevede că Guvernul la propunerea Ministerului Sănătății actualizează periodic Lista. În acest context, prezentul proiect are rolul de a asigura armonizarea reglementărilor naționale cu acquis-ul Uniunii Europene în domeniul mențiunilor nutriționale și de sănătate, contribuind totodată la consolidarea cadrului normativ național prin clarificarea și unificarea interpretării prevederilor specifice din domeniul siguranței alimentelor.

Aprobarea prezentei hotărâri este oportună și necesară pentru asigurarea unei reglementări eficiente în domeniul mențiunilor de sănătate, în beneficiul consumatorilor și în sprijinul unei piețe alimentare echitabile și sigure. Proiectul reflectă angajamentele Republicii Moldova privind armonizarea legislației naționale cu normele Uniunii Europene în domeniul siguranței alimentelor și protecției consumatorului.

Dintre numărul total de peste 1000 de producătorii și importatorii de produse alimentare numai o parte dintre ei aplică mențiuni de sănătate pe etichete, în special pentru categoriile de suplimente alimentare, alimente îmbogățite (de exemplu, cereale cu adaos de vitamine), băuturi nealcoolice îmbogățite cu calciu, produse lactate, produse de panificație, care ar constitui care ar constitui aproximativ 10–15% din operatorii economici din acest domeniu.

Problemele menționate supra afectează multiple părți interesate, inclusiv:

1) *Consumatorii*: sunt expuși riscului de a consuma produse care nu corespund standardelor de siguranță, ceea ce poate afecta sănătatea și încrederea în siguranța alimentară;

2) *Importatorii, distribuitorii și producătorii*: menținerea unei liste naționale neactualizate cu reglementările europene determină riscul utilizării unor mențiuni de sănătate depășite, ceea ce poate genera obstacole la export, probleme de recunoaștere reciprocă și neconformitate cu evaluările științifice recente;

3) *Autoritățile reglementatoare*: autoritățile responsabile de reglementarea, supravegherea și controlul etichetării produselor alimentare se confruntă cu dificultăți în menținerea unui cadru coerent și armonizat între legislația națională și cea europeană.

Prezentul proiect va facilita procesul implementării Regulamentului sanitar privind mențiunile nutriționale și de sănătate înscrise pe produsele alimentare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 196/2011, care stabilește cadrul general și specific pentru utilizarea acestor mențiuni. Prin aprobarea acestui act normativ, va fi consolidat cadrul legislativ existent, oferind totodată autorităților competente, instrumentele necesare pentru a asigura respectarea de către operatorii economici a cerințelor legale referitoare la etichetarea alimentelor.

În absența transpunerii Hotărârii Guvernului nr. 1100/2017, cadrul legal național privind mențiunile de sănătate aplicabile produselor alimentare va rămâne neactualizat și nealinat la reglementările europene recente. Această situație poate conduce la comercializarea unor produse cu mențiuni care nu mai corespund criteriilor științifice actuale, generând riscul de informare incorectă a consumatorilor și afectarea protecției acestora.

Totodată, pot apărea neconcordanțe între legislația națională și normele Uniunii Europene, cu implicații asupra controlului oficial, recunoașterii reciproce a produselor și securității juridice a operatorilor economici. Lipsa armonizării poate determina dificultăți în etichetarea produselor, costuri suplimentare și potențiale sancțiuni pentru nerespectarea cerințelor de conformitate.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Obiectivele generale:

- Alinierea cadrului normativ național la cerințele Regulamentului (UE) nr. 432/2012 al Comisiei din 16 mai 2012 de stabilire a unei liste de mențiuni de sănătate permise, înscrise pe produsele alimentare, altele decât cele care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor;
- Asigurarea protecției consumatorilor prin: prevenirea utilizării abuzive sau înșelătoare a mențiunilor de sănătate; informarea corectă și clară a consumatorilor cu privire la efectele produselor alimentare; încurajarea consumului informat și responsabil de produse alimentare; reducerea riscurilor asociate automedicației sau consumului excesiv bazat pe afirmații false.

Obiective specifice:

- Actualizarea Listei naționale existente de mențiuni de sănătate prin armonizare cu lista mențiunilor autorizate la nivelul Uniunii Europene;
- Reducerea cazurilor de mențiuni de sănătate neautorizate sau înșelătoare pe ambalaje și materialele publicitare.

Rezultatul urmărit la nivel național prin transpunerea Regulamentului (UE) nr. 432/2012 constă în garantarea faptului că mențiunile de sănătate utilizate pe produsele alimentare sunt clare, bazate pe dovezi științifice solide și prezentate într-o manieră care să nu inducă în eroare consumatorii..

Preluarea listei de mențiuni autorizate, va permite operatorilor economici să utilizeze exclusiv acele mențiuni care au fost evaluate și aprobate oficial, cu respectarea strictă a condițiilor de utilizare prevăzute. Această măsură contribuie la eliminarea declarațiilor vagi sau insuficient fundamentate științific, reducând riscul ca publicul să fie indus în eroare cu privire la beneficiile reale ale produselor alimentare. Astfel, consumatorii vor putea face alegeri informate în baza unor informații veridice și ușor de înțeles.

În esență, rezultatul urmărit constă în creșterea nivelului de protecție a consumatorului, prin reglementarea unitară a informațiilor privind sănătatea înscrise pe etichetele produselor alimentare, consolidarea transparenței și încrederii în aceste informații, precum și asigurarea unui cadru competitiv echitabil pentru toți producătorii și importatorii de produse alimentare.

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi:

- completarea Listei de mențiuni de sănătate permise cu mențiuni noi de sănătate evaluate științific și autorizate la nivel UE;
- stabilirea condițiilor clare de utilizare pentru fiecare mențiune: publicul țintă, avertismente sau limitări de utilizare.

Proiectul urmărește îmbunătățirea accesului populației la informații corecte privind alimentația și consolidarea protecției sănătății publice, prin reglementarea mențiunilor de sănătate admise a fi utilizate pe etichetele produselor alimentare. Proiectul prevede revizuirea și actualizarea listei mențiunilor de sănătate autorizate pentru diverse categorii de substanțe, precum vitamine, acizi organici, glucide, săruri, acizi grași, biotine, microelemente și enzime, care pot fi indicate de către producători și operatorii din sectorul alimentar.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu au fost identificate alte opțiuni alternative.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public Aprobarea modificărilor din Regulament nu va necesita investiții în resurse administrative, financiare și umane.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative Sub aspect financiar-economic implementarea proiectului nu va necesita cheltuieli suplimentare din bugetul de stat.
4.3. Impactul asupra sectorului privat Operatorii din domeniul alimentar, producătorii și importatorii de produse alimentare, nu vor suporta cheltuieli suplimentare pentru plasarea produselor respective pe piață. Aprobarea proiectului de hotărâre privind actualizarea Listei mențiunilor de sănătate permise va avea un impact semnificativ asupra mediului de afaceri, contribuind la creșterea predictibilității și clarității legislative în sectorul alimentar. Prin corelarea cadrului normativ național cu lista unică europeană prevăzută de Regulamentul (UE) nr. 432/2012, operatorii economici vor beneficia de reguli clare și actualizate, ceea ce va reduce considerabil riscul interpretărilor eronate și al eventualelor neconformități în procesul de etichetare. Totodată, alinierea reglementărilor naționale cu cele ale Uniunii Europene facilitează accesul produselor autohtone pe piața europeană. Producătorii și importatorii vor putea utiliza aceleași mențiuni de sănătate autorizate la nivelul UE, simplificând astfel procesul de export și asigurând o comunicare uniformă către consumatori, indiferent de piața de desfacere. În același timp, actualizarea propusă susține concurența loială, prin aplicarea uniformă a aceluiași reguli pentru toți operatorii din sector. Astfel, se creează un cadru echitabil pentru toți actorii economici, promovând transparența, responsabilitatea și încrederea în informațiile furnizate consumatorilor.
4.4. Impactul social
Implementarea proiectului va avea un impact social pozitiv, contribuind la protejarea sănătății publice și la creșterea încrederii consumatorilor în produsele alimentare disponibile pe piață. Prin stabilirea unui cadru clar privind utilizarea mențiunilor de sănătate permise, proiectul asigură că produsele sunt etichetate corect, în conformitate cu cerințele legale și bazate pe dovezi științifice solide. Această măsură reduce riscul ca populația să fie indusă în eroare prin afirmații nejustificate, contribuie la educarea consumatorilor cu privire la alegerea conștientă a alimentelor și previn utilizarea abuzivă a mențiunilor de sănătate în scopuri comerciale.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal Nu este aplicabil.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen Nu este aplicabil.
4.5. Impactul asupra mediului Nu este aplicabil.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu sunt aplicabile.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională. Proiectul vizează armonizarea legislației naționale cu legislația UE prin transpunerea Regulamentului (UE) nr. 432/2012 al Comisiei din 16 mai 2012 de stabilire a unei liste de mențiuni de sănătate permise, înscrise pe produsele alimentare, altele decât cele care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire.

La baza elaborării proiectului național au stat angajamentele asumate de RM în temeiul acordurilor bilaterale cu UE, în speță, Anexa XXIV-B „Lista legislației uniunii care urmează a fi apropiată de către Republica Moldova”, secțiunea 4 – Norme de siguranță alimentară, al Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană. În conformitate cu art. 31 din Legea nr. 100/2017, au fost întocmit tabelele de concordanță, gradul general de compatibilitate a proiectul hotărârii de Guvern cu actul juridic UE fiind stabilit „compatibil”.
5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE Prezentul proiect creează cadrul juridic necesar pentru implementarea legislației UE în domeniul sănătății publice.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului de hotărâre de Guvern a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Sănătății, compartimentul „Transparență, Anunțuri/Proiecte supuse consultărilor publice” și pe portalul guvernamental (www.particip.gov.md) și poate fi accesat: https://particip.gov.md/ro/document/stages/ministerul-sanatatii-anunta-initierea-modificarii-hotararii-guvernului-nr-11002017-cu-privire-la-aprobarea-listei-de-mentiuni-de-sanatate-permise-pentru-inscrierea-pe-produsele-alimentare-altele-decat-cele-care-se-refera-la-reducerea-riscului-de-imbolnavire-si-la-dezvoltarea-si-sanatatea-copiilor/14640 Totodată, proiectul și nota de fundamentare aferentă acestuia au fost plasate pentru consultări publice (26.06.2025-09.07.2025) și pot fi accesate la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/ministerul-sanatatii-prezinta-pentru-consultari-publice-proiectul-hotararii-de-guvern-privind-modificarea-hotararii-guvernului-nr-11002017-cu-privire-la-aprobarea-listei-de-mentiuni-de-sanatate-permise-pentru-inscrierea-pe-produsele-alimentare-altele-decat-cele-care-se-refera-la-reducerea-riscului-de-imbolnavire-si-la-dezvoltarea-si-sanatatea-copiilor/14640 Proiectul a fost supus avizării către Ministerul Finanțelor, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Centrul de Armonizare a Legislației. Propunerile înaintate la etapa de avizare au fost luate în considerare iar proiectul a fost modificat.
7. Concluziile expertizelor În scopul respectării prevederilor art. 34 și art. 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative proiectul va fi supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție. În scopul respectării art. 34 și 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de hotărâre va fi supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent Prezentul proiect se încadrează în cadrul normativ în vigoare, având drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația UE.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ În conformitate cu Legea nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor, implementarea proiectului va fi asigurată de Agenția Națională pentru Sănătate Publică și Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor prin: 1) supravegherea și controlul respectării cerințelor privind mențiunile nutriționale și de sănătate a produselor alimentare comercializate în farmacii (ANSP); 2) supravegherea și controlul mențiunile nutriționale și de sănătate a produselor alimentare pe întreg lanțul alimentar, cu excepția celor fabricate în unități cu activitate farmaceutică și comercializate în farmacii (ANSA).

Secretar general

Lilia GANTEA